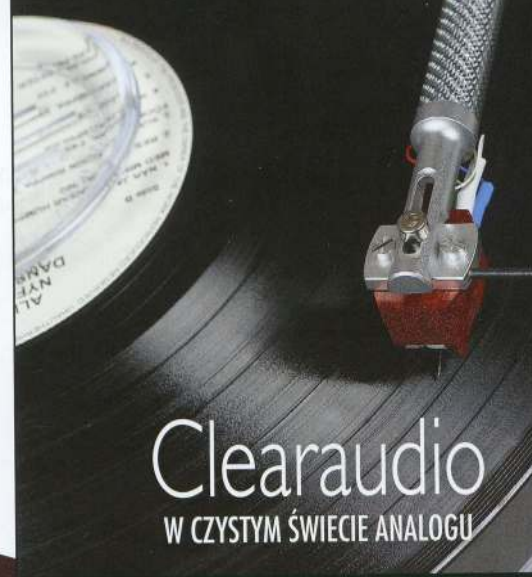

AUDIO

12/2008

cena 12 zł (w tym 7% VAT)

Clearaudio
W CZYSTYM ŚWIECIE ANALOGU

MAŁA EKSCYTACJA

CZTERY MONITORY
3200-4000 ZŁ

Z LAMPY I TRANZYSTORA

PIĘĆ WZMACNIACZY
2500-3500 ZŁ

LYNGDORF CD1 + TDAI2200/NAD M5 + M

SYSTEMY CD + WZMACNIACZ
20 000 ZŁ

KOLUMNY Z BŁYSKIEM

MONITOR AUDIO PLATINUM 300
TRIANGLE MAGELLAN CELLO

INDEKS 332755 ISSN 1425-171X

9 771425 171996 12

www.audio.com.pl

Arcam FMJ A28

W ringi graj

O ile kino domowe nie jest specjalnie zależne od „prestżu”, a raczej od funkcjonalności i ceny, o tyle w stereo jest to ważna część obrazu. Możemy więc psioczyć lub nie na „orientyzację” produkcji, ale i tak nie będzie to miało znaczenia, ponieważ twarda ekonomia także tutaj zwycięży. Tylko dzięki radykalnemu obniżeniu kosztów „wyższa” seria FMJ (skrót od Full Metal Jacket) zesłała z piedestału i trafia pod strzechy. Do niedawna na początku cennika można było znaleźć serię DiVA (Digital integrated Video and Audio), ale w związku z mocnym powrotem stereo również do strefy niskobudżetowej, trzeba było obydwą nurty rozdzielić. Stąd wszystkie urządzenia stereo w Arcamie będą odtąd miały dopisek FMJ. Oglądając tylną ściankę, znalazłem jednak informację, która mnie zdziwiła: „Designed and Made in UK”. Czyżby tylko część układów była wykonywana w Chinach, a całość składana w Anglii?

Jak by nie było, wzmacniacz A28 jest jednym z urządzeń tej nowej fali. Pozycjonowany między najtańszym A18 i najdroższym A38 kosztuje – jak na to, czym chwali się firma – naprawdę niewiele. Zawarto w nim np. specjalne układy linearyzujące pracę końcówek mocy, poddanym ekstremalnym zmianom temperatury pracy, elektroniczny selektor wejść i elektroniczną regulację głośności.

Z zewnątrz A28 wygląda podobnie do urządzeń z poprzedniej serii FMJ – ma aluminiowy, lekko zaokrąglony front, duży, zielony wyświe-

W tym roku ważną wiadomością dotyczącą Arcama jest nie tylko długa lista nowych produktów, ale też nawiązanie ścisłej współpracy z GP Acoustics, właścicielem KEF-a. Pierwsze urządzenia wyprodukowane za Wielkim Murem należały do serii Solo – chodzi o systemy „all-in-one” Solo Music i Solo Movie 5.1. To dało się jednak łatwo zaakceptować - konkurencja na tym polu jest olbrzymia i bez obniżania kosztów daleko się nie zajędzie. Prezentowany wzmacniacz należy jednak do serii FMJ, a to już zupełnie inna sytuacja. To wejście do mateczniaka stereo, gdzie prestiż kraju pochodzenia znaczy bardzo wiele.

tlacz i niewielkie przyciski. Trochę szkoda, że nie wykorzystano okazji i design nie został odświeżony, bo choć całkiem ładny, ma już swoje lata. Znaczenie nowoczesnej wystylizowana jest seria Solo.

Podobnie jak w innych urządzeniach tej marki, regulator wzmacnienia to enkoder, a nie klasyczny potencjometr. Przyciski wykonują następujące funkcje: zrównoważenie kanałów, monitorowanie (nagrywanie), wyciszenie, wyłączenie wyświetlacza oraz poruszanie się po menu. Arcam, obok Cyrusa i Meridiana, był liderem we wprowadzaniu sterowania mikroprocesorowego do wzmacniaczy. Choć teraz spotyka się je również w hi-endzie, to jednak wciąż jest to rozwiązanie przyjmowane przez część środowiska audiofilskiego z rezerwą. Argument przeciwko jest jeden, ale poważny: układy cyfrowe,

w tym mikroprocesor, wytwarzają szum RF. Jest więc ryzyko, że niestaranna aplikacja źle wpłynie na dźwięk. Jednak i Arcam, i inne firmy jakoś sobie z tym radzą. W tym przypadku w użyciu są przede wszystkim krążki wykonane z materiału tłumiącego promieniowanie RF.

Tył urządzenia świadczy o tym, że w Arcamie myślą o wzmacniaczu jako o „sercu” większego systemu, stąd sporo gniazd i możliwości konfiguracji. Mamy podwójne wyjścia głośnikowe do bi-wiringu, sześć wejść liniowych, wejście gramofonowe (dla wkładki MM lub MC HO), wyjście z przedwzmacniacza, wyjście dla drugiej strefy i wyjście do nagrywania.

Pilot zdalnego sterowania CR90 jest ładny i całkiem poręczny, niestety, nie ma podświetlanych przycisków.

Arcam to wzór funkcjonalności – podwójne wyjścia głośnikowe i mnogość wejść oraz wyjść RCA.

LABORATORIUM Arcam FMJ A28

Kiedy konkurencja męczyła się z osiągnięciem pułapu 100 W, nawet przy sprzyjającym 4-omowym obciążeniu, Arcam swobodnie poszybował na nieosiągalne dla innych pułapy mocy. Skromnie wyglądający (ale z budzącą respekt masą) A28 dostarcza aż 128 W przy 8 omach, a 4 omu przynosi skok na fantastyczne 182 W. Takim tempu nie do końca poddał zasilacz, lecz osiągnięte w stereo 2 x 91 W/8 omach i 2 x 136 W/4 omach to wciąż bardzo dobrze.

Czułość podlega regulacjom, ale decydując się na najwyższe parametry w menu, uzyskałem 0,36 V. Świetnie wypadł także poziom szumów - 89 dB, a dynamika wynosi aż 110 dB.

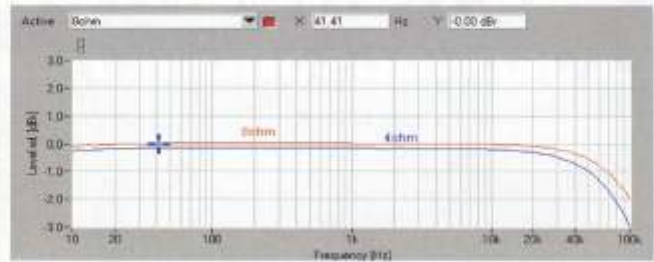
Pasma przenoszenia (rys. 1) w zakresie 10 Hz - 20 kHz można określić jako doskonałe, powyżej minimalnie lepiej wzmacniacz spisuje się przy obciążeniu 8-omowym (-2 dB dla 100 kHz), ale i dla 4 omów spadek przy 100 kHz udaje się zatrzymać przed linią -3 dB.

Spektrum zniekształceń i przedstawiający je rys. 2, jest tylko kolejnym argumentem „za”, trzecia harmoniczna leży przy niskich -90 dB, w tym pojawia się jeszcze piąta oraz druga, ale już poniżej tej granicy.

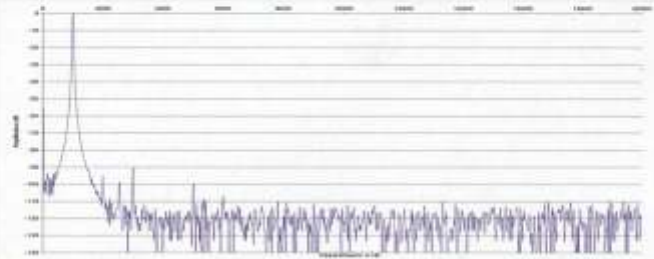
Niskie zniekształcenia oraz niewielki poziom szumów złożyły się na bardzo ładny finalny kształt wykresu z rys. 3. THD+N niższe od 0,1% obejmują niemal cały mierzony zakres, a można nawet pokusić się o zdefiniowanie przedziałów mocy ze zniekształceniami poniżej granicy 0,01%, będą to 20 W - 102 W dla 8 omów i 33 W - 138 W dla 4 omów.

R. Ł.

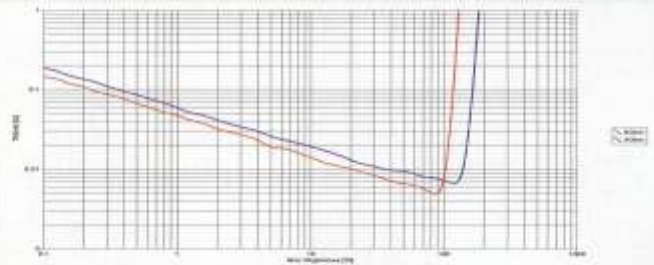
Moc znamionowa (1% THD + N, 1 kHz) [W]	1 x	2 x
[Ω]		
8	128	91
4	182	136
Czułość (dla maksymalnej mocy) [V]		0,36
Stosunek sygnał/szum [dB]		89
Dynamika [dB]		110
Zniekształcenia THD + N (1 W, 8 Ω, 1 kHz) [%]		0,046
Współczynnik tłumienia (w odniesieniu do 4 Ω)		79

Rys. 1. Pasma przenoszenia

Rys. 2. Zniekształcenia harmoniczne

Rys. 3. Moc

Podstawą zasilania jest duży transformator z osobnymi uzwojeniami wtórnymi dla przedwzmacniacza i końcówki mocy. W tej ostatniej filtracją zajmują się cztery kondensatory Rubycona (każdy po 3300 μF) z gumowymi ringami, tłumiącymi drgania. Sama końcówka zbudowana jest w całości na tranzystorach, z elementami Zetex średniej mocy w sterowaniu oraz Sankenami w układach Darlingtona (STD03P+STD03N) w części prądowej. To czteronóżkowe, bipolarne tranzystory z diodą kompensującą wpływ temperatury. Takie same układy znajdziemy też w droższym modelu Arcama A38, a także w AI Musical Fidelity.

Przedwzmacniacz zbudowano wokół układów scalonych. Inaczej niż w najdroższym wzmacniaczu, gdzie preamp gramofonowy jest opcjonalny - tutaj zamontowano go na stałe. Nie jest to bardzo rozbudowany układ (pojedynczy scalak JRC 2114), więc możemy podłączyć wkładki MM lub MC HO. W korekcji RIAA mamy bardzo dobre elementy biernie - kondensatory polipropylenowe i metalizowane oporniki.

Wnętrze Arcama jest uporządkowane, widać staranność projektu i dużą skalę produkcji. To nie jest improwizowane dzieło garażowej manufaktury.

Po prawej stronie niewielki układ końcówki, po lewej przekaźniki wyjściowe. Na przewodach z uzwojeń wtórnych transformatora umieszczono tuleję ferrytową,

Elementy wzmacniające końcówki to układy Darlingtona. Na kondensatorach i na cewce wyjścia głośnikowego założono ringi tłumiące wibracje.

ODSŁUCH

Angielski wzmacniacz (Arcam wciąż ma swoją siedzibę w Cambridge) gra w sposób zrównoważony i opanowany. Instrumenty odtwarzane są z lekkim dystansem, bez pełnego nasycenia i namacalności, mając jednak na podłożu dobrą dynamikę. Urządzenie nie epatuje piekielnym basem, za to gra nim swobodnie, bezwysiłkowo. Już pierwsze sekundy odsłuchu płyty *Téo&Téo* J. M. Jarre'a, z niemal subniskotonowymi zejściami i potężnymi uderzeniami wyższego podzakresu, nie wyprowadziły Arcama z równowagi. A28 potrafił ruszyć głośnikami, jak wiatr liśćmi. Generował dźwięk, który przez inne wzmacniacze tego testu był w ogóle pomijany – ale też nie przesadzał z eksponowaniem basu w każdym komercyjnym nagraniu.

Góry jest sporo, ale mniej niż z Marantza. Tutaj atak jest lekko zaokrąglony, dlatego nie ma „szpileczek”, które czasami jednak powinny być. Z kolei gorzej zrealizowane płyty da się zagrać całkiem przyjemnie. Nie pozwoli to na dokładne pokazanie góry w starszych nagraniach, jak na *Incredible Jazz Guitar* Wesa Montgomery'ego. Tam blachy perkusji stają się raczej homogeniczną plamą, podawaną w jednym „kawałku”. Co ciekawe, podczas odtwarzania tej płyty okazało się, że dokładna i precyzyjna jest z kolei średnica Arcama. Już wcześniej, przy *Téo&Téo*, słyhać było, że nie ma w nim ciepłego środka. Można

Obok kondensatorów filtrujących napięcie dla końcówki mocy widać na płytce srebrny kwadrat – to punkt centralny dla gwiazdźstego układu masy.

więc było mówić o neutralności i powściągliwości, z jakimi traktuje materię muzyczną. Teraz ostatecznie stało się jasne, że była to precyzja i brak podbarwień.

Scena dźwiękowa jest przeciętnie rozciągnięta w szerokości i głębokości. Każdy element zostaje jednak pokazany precyzyjnie, bez pływających czy rozmazanych krawędzi, które utrudniają lokalizację.

Styl grania Arcama jest tu jednoznaczny – przedstawiający dokładność i wierność nad namacalność i charyzmatyczność czy jakąkolwiek siłę rażenia. Wysoka moc urządzenia i jego doskonała dynamika pozwolą jednak na przerzucanie się dowolnymi kolumnami.

Arcam posiada również wejście gramofonowe (dla wkładki MM lub MC HO).

FMJ A28

Cena [zł]
Dystrybutor

3250
AUDIO CENTER POLAND
www.audiocenter.pl

Wykonanie

Klasyczna obudowa serii FMJ, schludny montaż, świetne zasilanie.

Funkcjonalność

Znakomita, wszystko co wzmacniacz stereo mieć dzisiaj powinien.

Parametry

Bez żadnych słabości.

Brzmienie

Dokładne, zrównoważone, z dobrą dynamiką i czytelną sceną.